

K 4332005 : สาขาวิชามานุษยวิทยา

T 167180

คำสำคัญ : ร้านน้ำชา / พื้นที่สาธารณะในเมือง/นครศรีธรรมราช

โอบอล ประภาวดี :ร้านน้ำชา : พื้นที่ที่มีความหมายของคนเมืองนครศรีธรรมราช

กรณีศึกษา เขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช (TEA HOUSE : A MEANINGFUL PUBLIC SPHERE FOR NAKHON SI THAMMARAT 'S URBAN POPULATION AND A CASE STUDY OF NAKHON SI THAMMARAT MUNICIPALITY) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : รศ.ปราณี วงษ์เทศ.
200 หน้า. ISBN 974-464-182-7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาว่าเหตุใดพื้นที่ร้านน้ำชา ถึงได้รับความนิยมอย่างสูงจากคนในเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชและมีความหมายบทบาทอย่างไรต่อเมืองจนส่งผลให้เป็นพื้นที่ที่ผู้คนเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากมาย จากการศึกษพบว่า เป็นเพราะพื้นที่สาธารณะเดิมๆ ได้คลายความสำคัญลงไปด้วยรูปแบบการเมืองการปกครองและระบบทุนนิยมสมัยใหม่ ร้านน้ำชาซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะในสังคมยุคใหม่ที่ทำให้ผู้คนในเมืองได้มีโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์กันทั้งในแง่ที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในเมือง สร้างความหวัง สร้างเครือข่ายความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตผ่านความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษายังสะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่สาธารณะในรูปแบบใหม่ๆ เช่นร้านน้ำชานี้ ไม่อาจเป็นพื้นที่ที่สามารถก้าวไปถึงบทบาทในด้านการจรรโลงจิตใจดังพื้นที่สาธารณะดั้งเดิมของชุมชนได้ สามารถตอบสนองการใช้พื้นที่สาธารณะได้ในเชิงปัจเจกและช่วยตอบสนองความต้องการในทางโลกเท่านั้นหากไม่ได้ตอบสนองความสมดุลให้จิตใจในทางธรรมได้มากนัก

จากการศึกษายังพบว่าพื้นที่ร้านน้ำชายังเป็นพื้นที่สาธารณะที่ช่วยลดทอนความตึงเครียด เป็นพื้นที่สำหรับวัยรุ่นและคนหนุ่มเพศชายได้ใช้แสดงตัวตนในช่วงเปลี่ยนผ่านของวัย แสวงหาโอกาสในการประกอบอาชีพ และยังมีบทบาทในการผลิตซ้ำบุคลิกลักษณะเฉพาะบางประการของคนได้ เช่น การนับถือวัฒนธรรมนักเลง ใจกว้าง รักพวกพ้อง และท้องถิ่นนิยม แม้จะเป็นพื้นที่สาธารณะที่เปิดโอกาสให้คนทุกชนชั้นได้เข้าไปปฏิสัมพันธ์กัน แต่ร้านน้ำชาก็ไม่ได้เป็นพื้นที่เปิดกว้างสำหรับผู้หญิง

อย่างไรก็ตามภายใต้สภาพสังคมการเมืองที่จำกัดให้พื้นที่สาธารณะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นลดน้อยลง พื้นที่ร้านน้ำชาจึงเป็นพื้นที่สาธารณะไม่เป็นทางการที่คนในท้องถิ่นสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองการดำรงชีวิตในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งกันและกันจนกลายเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งที่มีความหมายยิ่งของเขตเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราชตลอดจนเมืองอื่นๆ ในภาคใต้ยุคปัจจุบัน

ภาควิชามานุษยวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

K 4332005 : MAJOR : ANTHROPOLOGY
KEY WORD : TEA HOUSE / PUBLIC SPHERE

TE167180

OPAL PRAPAVADEE : TEA HOUSE : A MEANINGFUL PUBLIC SPHERE FOR NAKHON SI
THAMMARAT 'S URBAN POPULATION AND A CASE STUDY OF NAKHON SI THAMMARAT
MUNICIPALITY. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PRANEE WONGTHET. 200 pp.

ISBN 974-464-182-7

This thesis aims to examine the popularity of teahouse among the urban population in southern Thailand and its role as a "*public sphere*" where social interaction has widely taken place over the past three decades. As will be seen in this study, while the conventional public sphere – from temples to mosques, customs to rituals, and from social networking to other forms of traditional relationship – has largely been weakened by the pervasive political centralization and the forceful capitalist economy, the teahouse as a public sphere in modern society has become a popular venue for socialization. It has not only played a key role in helping the urban locals to build up and strengthen their social relationship but also helped promote the so-called social "*safety-net*" through client relationship. Despite this, it must be admitted that such a new form of public sphere i.e. the teahouse can only fulfill the worldly needs of the individuals. Unlike other forms of traditional public spheres, the teahouse offers very little in terms of spiritual gratification.

The present researcher has also found that the teahouse has helped reduced the tension that was caused by the inequality in power distribution among the individuals and from the central government to local agencies. Moreover, it has also offered a vital channel for male teenagers to exert their identities as part of the rites of passage and find the opportunity for future professional connection. Interestingly still, the teahouse has helped preserve and perpetuate certain characters and qualities attributed to the Southerners (generosity, big-heartedness and localism spring to mind). Although the teahouse is a public sphere par excellence offering the equal opportunity for people from all walks of life to socialize, it has still been very much the "*male domain*" where women were excluded from the "*public*" or "*male prerogatives*" issues.

As the current socio-political environment has been increasingly unfavorable, if not hostile, to the traditional public spheres that were in line with the locals' way of life and customs, many of the modern public spheres are the product of central government's policy created to serve the national ideologies and agendas. The teahouses, on the contrary, were created locally to serve the needs of the locals themselves. From the venue for socialization and relaxation to channel for building up client relationship outside state jurisdiction and exerting local beliefs and characteristics, the teahouse has undoubtedly become an integral part of the social fabric and way of life in Thailand's southern urban centers today.

Department of Anthropology Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2004
Student's signature.....*[Signature]*.....
Thesis Advisor's signature*Pranee W.*.....